

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

116. De abnegatione gustus, odoratus, & tactus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Pfal. 11.
Iratu es? mox lingua occurrit. Concupiscentia teneris? Habes & hinc linguam, &c. Praxis de ambitione. Linguam nostram magnificabimus. De avaritia, Sicut novacula acuta fecisti dolium. Ab omni, ab omni.

Prov. 10.
Chald.
Orig.
In multiloquio non deerit peccatum. Chald. In multitudine verborum non cessat peccatum. Origen legit: Non cessabit peccatum, id est, non intermitteretur.

Ecl. 28.
D. Ambros. l. 1.
offic. c. 3.
Optimum Ecclesiastici consilium: Verbis tuis facito stateram. Ad quæ verba Ambros. Lingua tua menti subdita sit, ad mensuram sermones proferat libra examinatos justitiæ, ut sit gravitas in sensu, in sermone pondus, atque in verbis modus. Et ad illud: *Aurum, & argenteum tui alliga.* Argenteum tuum, inquit, eloquium tuum, os quasi aurum, & argenteum claudendum, ne furibus pateat, sed claverationis aperiuntur pro loco, & tempore.

Ecl. 22.
Silentium in violabile Syracusis.
Id quod Ecclesiasticus peroprabat, *Quis dabit labiis meis signaculum certum?* Proponunt aliqui servare silentium, sed ex mentis levitate incerti sunt, an idem sint servaturi, nam mox loquuntur: *Quis dabit labiis meis signaculum certum?* inquit Ecclesiasticus: q. d. *Quis mihi det, ut cum statuo servare silentium, certò idem sim servaturus?* Alij ex Hebr. *Quis dabit labiis meis signaculum astutum?* Ducta est metaphora à quibusdam seris ad ed. artificiosis, ut qui artificium non novit, referare non possit. Optat ergo Ecclesiasticus labiis suis astutum signaculum, quod non ira, non superbia, non simulatio valeat aperire, sed sola ratio, ac prudentia illud referandi pro loco, & tempore copiam habeat, & artem noverit.

Hebr.
D. Hier.
D. Hieron. epist. ad Celant. Div. inquit, antè considera, quid sit: & adhuc tacens provide, ne quid dixisse poeniteat. Verba tua ponderet cogitatio, & linguæ officium animi libra dispense, unde Scriptura dicit: *Verbis tuis facito stateram.* Si enim hoc facimus in auro, multò magis faciendum est in verbis, ut nihil desit, nihil redundet.

Ecl. 28.
Prover. 3.
Ambros.
Fili, ne desinas. Ubi Ambros. Quicumque est facilis in verbis, velut plenus rimarum hac, atque illac effluens, interio-

ra evacuat sua, & exterioribus passionibus inundatur.

Taciturnitas est consiliorum thesaurus: dictum unius ex Sapientibus.

Apost. Si autem omnis homo velox ad audiendum, & tardus ad loquendum.

Moyles in Exodo dicitur fuisse imperitoris, & tardioris linguæ. Sed quomodo in A& Apostol. dicitur ex ore Stephani, Potens in verbis, id est, eloquens, juxta Orig. expositionem? Author Græcus in Catena ait, Moysem fuisse tardum ad loquendum, quia ita se assuefecerat, ut tutius cautius, que loqueretur, & hæc tarditas eloquentia dicta est Bernard. sententia: Verba tua bis ad limam rationis veniant, antequàm semel ad linguam.

D. August. ad ea verba: *Argentum igne examinatum purgatum septuplum,* ait, cum argentum eloqui septemplici dono Sancti Spiritus examinatum est, timore scilicet, pietate, scientia, intellectu, fortitudine, consilio, sapientia, & ejusdem Spiritus igne purgatum, tunc perfectum est.

De abnegatione gustus, odoratus & tactus.

PUNCTUM CXVI.

Esca ventri. & venter esca. Deus autem, 1. Cor. 6.
& hunc, & has destruet Notat Anselm. D. Ansel. ibid. quòd immediatè Apost. Postquam loquutus est superfluitate escarum, consequenter venit ad fornicationem: *Corpus autem non fornicationi, &c.* quia superfluitas escarum, ait D. Anselmus, mater libidinis est. Sic Apost. *Quorum Deus venter Philip. 3. est, & (mox) gloria in confusione,* id est, luxuria. sic, non in cubilibus, & impudicitia.

In gignenda luxuria concurrunt hi sensus gustus, odoratus, & tactus. *Date flores Moab.* Hebr. *De patre genito.* Moab enim ex patre, & filia natus est. Is floribus delectatur. Sic, qui flores applicabant ad nares, erant cum mulieribus Adonidem plangentibus. Plato in Symposio: Amor inter flores habitat.

Sic,

Sic, ut ex D. August jam diximus, non dicatis mihi, quodd animum habeatis pudicum, si oculos habeatis impudicos: oculi immodesti non sunt casti. Idem vocabulum Græcum *σωφροσύνη* significat modestiam, sobrietatem, & castitatem.

Sic Rom. 12. *Sapere ad sobrietatem. Sapere ad pudicitiam*, legit Hieron. *Oportet Episcopum sine crimine esse sobrium*, Græc. *Pudicū*, &c.

Vitandæ omnes occasiones, & maxime vigilandum. *Stringes tunicam bysso.* B Hebr. *Oculatibis tunicam bysso.* Candidam castitatis vestem constringes tibi, ad quam custodiendam centum tibi oculi pernecessarij: quia hostis omnibus utitur artibus, ut Regum baltheum dissolvat, hoc est, eos, ut ait Gregor, qui membrorum suorum motus bene regere sciunt, qui non immeritò Reges vocantur, per aliquam elationem in immunditiam cadere faciat. Lilia (castitatis) etsi super capitella columnarum reticula cernebantur: ut intelligas, ad quamcunque probatam, ad quamlibet vel altissimam castitatē, Dæmonem sua retia tendere. Hinc Cant. 8. *Si murus est, adificemus super eum propugnacula*, &c. Ubi Soto major: *Ut insinuet, inquit, aliquid bellicum, id est, arduum, atque difficile opus esse, virginem, seu virginitatem servare, opusque esse munitione, etsi periculum nullum videatur adesse.*

Scit peculiari modo sanctitatem quasi sitam in castitate, & idēd pluries sanctitas, & castitas idem sunt. Ad Hebr. *Pacem sequimini*, & *sanctimoniam*, sine qua nemo vidit Deum. D. Chrylost. & Hieron. loco sanctimonix legunt *Castitatem*. *Omnis, qui habet hanc spē in eo sanctificat se.* D. August. *Castificat se, q. d. Qui cupit videre Deum, debet colere castitatem.*

De castitate summopere conceptum formant homines, castos reverentur. Apost. ad Tit. *In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate.* Alij ex Græc. *In castitate.* Alij: *In majestate.* *Ut is, qui ex adverso est, reverentur, nihil habens malum dicere de nobis* Ubi notandum, castitatem, gravitatem, majestatem, reverentiam, idem esse: castitas enim confert majestatem

quandam, & reverentiam, possessori. Conciliat etiam apud ipsos æmulos, qui cum eum, cui invident, castum vident, nihil in eum per injuriam objicere possunt.

Cernunt, omnes ferè præcipites ruere in impudicitias, vident rapacissimum Euphratis fluvium, in quo lumbaria quevis putrescunt, secum cunctos ferè rapere: vident ferè neminem terrea vadere, in quibus totum quasi humanum genus piscator infernalis attrahit: vident, vix ululum esse, qui ab immundo luxuriæ urso tres dentium ordines habente (vel in juvenata, vel in virilitate, vel in senio) aliquo modo tactus non sit. Quod si fortè quencquam norint, qui se singulariter contineat, eum reverentur, suspiciunt, admirantur, nesciunt, quid mali dicant, non possunt non bene dicere. Habent ipsi ocu-

los *plenos adulterij, & incessabilis delicti*, nescientes cessare, fræni impotentes, incontinentes, se se continere nolentes: libido enim, ut ait ibidem Charrus, quod amplius exercetur, eò plus incitatur, & infrenis, & vaga efficitur: si vident aliquem sic potentem, mirantur, reverentur, &c.

Ut exultationem amittunt incontinentes! *Ruben, progenitus meus, effusus es sicut aqua, non crescat, quia ascendisti cubile patris tui.* Chald. *Ne ascendas, quia, &c.* Quæ paraphrasis subdit, quod hinc, ceu majori, summum sacerdotium, regnum, ac majoratus debeatur, sed ob eam incontinentiam ea omnia amisit. Sic Levi sacerdotium, Juda regnum; Joseph primogenituram accepit. *Effusus es, non ascendas.* Psal. 37. Hinc David: *Tota dies contristatus ingrediebar.* Hebr. *Denigratus ingrediebar.* Ubi Chrylostomus. Non tantum eum ornabat purpura, quantum hujus peccati macula fœdabat.

Hinc Danielis r. eligi debuerant pueri, in quibus nulla esset macula. Hugo Card. maculam vocat luxuriæ infamiam, vel alicujus malitiæ notam. Et Eccli. 33. dicitur: *Ne dederis maculam in gloria tua; hoc est, ne accidat tibi fœdus lapsus in castitate, nam quando resurgeres?*

Nam solum dignitates, & honores, ad quos homines dejecit

Apoc. 16. Habac. 3.

Dan. 7.

2. Pet. 2.

Chartul.

Gen. 49. Ruben suū in continentia profudit omnia sua. Chald.

Psal. 37. Hebr. Chrylost.

Dan. 1. Hugo Card.

Eccli. 33.

Libido mala homines infrenat quos homines dejecit

Rom. 12. Hieron. ex Hebr.

Exod. 28. Hebr. Libidinis occasiones vitanda. Job. 11.

3. Reg. 7. Castitatis quam nunquam suavitatis damon. Cant. 8.

Castitas & sanctitas idem. Hebr. 18.

1. Ioan. 3. D. August.

Castitatis summa apud homines existimatio. Tit. 2. Græc. Alij.

Jf. 118. Alij.

quos ascendunt honesti, non ascendunt, sed eousque descendunt, ut minus quam homines habeantur. *Coagulatum est sicut lac cor eorum.* Alij: *Incrassatum est velut adeps cor eorum,* cor animalium. Videbatur ob intellectus sui acumen bonū specimen præbere, &c. Sed post incontinentiam aded rudes apparent, aded stolidi, ut an intellectum habeant, ignores. *David post lapsum, & ante pœnitentiam: Cor meum dereliquit me, & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum,* veluti bestia, &c.

Judic. 16. Samsonem ad molam velut bestiam alligavit.
Num. 5. Rup. ibid. Adultera oblatio hordeum. Cur?

Samsonidem quod Sol: sed Dalila Solem obsecravit, excæcavit eum, & eum animal ad molam ligavit.

Huc facit, quod in oblatione pro adulterâ hordeum offerebatur, quod est jumentorum pabulum, inquit Rupertus: quia fluxum secuta est jumentorum adultera mulier.

Gen. 20. Sept. Libido mala ad atheismum perducit.

Aded excæcat, ut vel ad atheismum perducatur. Abraham ad Abimelech, dum se excusabat, quod apertè non dixisset, Saram esse uxorem, *Cogitavi, inquit, mecum dicens: Forsitan non est timor Dei in loco isto.* Sept. *Forsitan non est cultus Dei in loco isto;* quia luxuria in tantum excæcat, ut fidem auferat.

Nahum. 1.

Alium Deum non habent incontinentes, quàm carneum illud idolum, de quo Propheta: *Sculptile, & constatle ponam sepulchrum tuum, hoc est, Idolum hoc tuum amatum, ac adoratum mors tua erit. O quàm sæpè! ô quàm verè!*

Luc. 8. Nunquam sola.

Luxuria nunquàm sola. Quondam ad Christum adductus est quidem, qui spiritum habebat immundum: is videbatur habere unum; habebat tamen secum legionem. Sic interroganti Domino: *Quod est nomen tuum?* Respondit: *Legio.*

Osea 5.

Non dabunt cogitationes suas, ut revertantur ad Deum suum (sed abibunt in omni seclis. *Quare? quia spiritus fornicationum (non fornicationis) in medio eorum. q. d. Habent intus fecunditatem omnium seclerum.*

Fœcundum vitium.

Exod. 32.

Isti sunt Dij tui, Israel. Si unicum erat idolum, cur Dij tui? *Sedit populus manducare, & bibere.* Et quid inde sequitur? *Survexerunt ludere, vel scortari, q. d. peccatum sensualitatis fœcundum est.*

Alij.

Hinc Apost. *Manifesta sunt opera carnis.* Mox catalogum omnium vitiorum recenset, & in fine addit: *& similia:* q. d. innumera alia secum attrahit luxuria, quæ recenseri non possunt.

Dalila. Hebr. *paupertas, vel exhauriens opes, & virtutes, sed non vitia.* *Judic. 16. Hebr.*

Iezabel (Hebr. *fluxus, vel sterquilinum, cubile incontinentium*) occidit Naboth pro vinea sua, En ex luxuriâ rapina, & homicidium. *3. Reg. 21. Hebr.*

Sub umbra dormit in secreto calami, in locis humentibus. En hypocrisis eum luxuria: *Job. 40. Libidinis mara, & hypocrisios magna conjunctio.*

Disperierunt in Ender. (Heb. *Fonte generationis.*) En ex luxuria injustitia in Principibus, &c. *Psal. 82. Hebr.*

Quid mirum, si David tantoperè invenit in hoc vitium? *Montes Gelboë, nec ros, nec pluvia (caelestium scilicet gratiarum) veniant super vos, quia super vos abjectus est clypeus fortium, &c. Vbi ceciderunt fortes Israel.* *2. Reg. 17.*

Quid montes Gelboë deliquerunt, dicit hunc locum Greg. cur nec ros, nec pluvia? &c. *Quia ibi ceciderunt fortes Israel. O quàm, heu quàm verum! Quid sibi vult Gelboë? Fluxus devorans, hic est luxuria usque ad perditionem devorans, & omnia eradicans gemina. O quot fortes Israël hic ceciderunt! Nec ros, nec pluvia, &c. veniant super vos, &c.* *Greg. Hebr. Job. 31. 32.*

O vitium horrendum, quod ipsi luxuriosis terrorem incutit! Quid aliud fuit in Amnon relectio illa Thamar cū odio, nisi propriæ horror luxuriæ? Sic Arist. An, quia mutatio summa extiterit, ided re peracta adolescentuli eas odio habent, quibus eum fuerint congressi, & sequentis tristitiæ memores, eam tanquàm fontem fugiunt, ad quam se applicuerunt? Ubi notanda sunt verba Philosophi: An quia mutatio summa extiterit. Et quæ mutatio hæc summa? Hominis in bestia, hominis rationalis in vilissimum animal. Annon tale luxuriosus? *Simeon, & Levi in furore suo occiderunt virum. Chryl. legit, necaverunt taurum. An non tale, qui in cœno luxuriæ, ubi plurimum se volutavit, tandem seipsum erubescens dixit: Surgam, &c. Sed hi sunt, qui in vitio non occaluerunt.* *Gen. 42. Luc. 15.*

Horum

*Libidinosi qui
ocalluerunt,
meur abiles.
A. 2. 4.*

Horum etenim perpauca, aut paucissimi sunt, qui ab hoc cœno surgant. Mirum! Vel terroribus Judicij à latere Felicis Drusillam nec Paulus divulsit. *Disturbante eo de iustitia, de castitate, & de iudicio tremefactus Felix respondit: Vade. Fecit eum à capite ad pedes contremiscere, nec tamen à latere Drusillam divulsit. Occalluerat.*

*Marc. 9. 19.
20.*

Dæmoniachus ille modò actus in aquâ, modò in ignem, ut discerpitus, & quasi relictus mortuus est, quia à iuventute ad illud usque tempus ea mala perpessus est. *Quantum temporis est, ex quo & hoc accidit? Ab infantia. A iuventute. Si in aquam voluptatum, & in ignem luxuriæ à iuventute cecidisti, opus est manu Dei.*

*Psal. 77.
Thron. 1.*

Heu quot hodie Dæmoniachi! *Iuvenes eorum comedit ignis. Hinc ploratus in Scripturis: Videte dolorem meum. Virgines meæ, & iuvenes mei abierunt in captivitatem. Virgines ejus squalida (ob lapsum) & ipsa (virginitas) oppressa amaritudine.*

*1. Mach. 1.
Isa. 23.*

Virgines, & iuvenes infirmati sunt (pronj ad lapsum) Filia maris (ob falsedinem non extinguentis, sed irritantis spiritum) non est singulum ultra tibi.

Thron. 2.

Destruxit (hoc est, destitui permittit) in favore suo munitiones (jejunia orationes) virginis Iuda.

Isa. 23.

Non enutriti iuvenes, nec ad incrementum perduxi virgines (quæ vel ante debitam ætatem corrumuntur).

Isa. 47.

Descende, descende, sede in pulvere virgo (fatua) filia Barylonis, id est, confusionis.

Ierem. 31.

Sed ad remedia: Rursus adificabo te (post lapsum) & adificaberis virgo Israel) per longam pœnitentiam quoad meritum, non quoad aureolam, ac florem deperditum, &c. Sic: Ponat vir gladium (mortificationis) super femur suum, Vniuscunq; ensis super femur suum. Gad accinctus pralabitur. Renes vestros accingetis. Succinoti lumbos mentis vestra. Et erit iustitia (pœnitentiæ, & vindictæ in se ipsum) singulum lumborû ejus. Sic, sic castitas conservatur pœnitentiâ, mortificatione. Nunquid ingressus es thesauros nivis? ubi per thesauros ex Bernard. intelligimus castitatem, quæ nivi mortificationis adjuncta est. Non solvetur singulum renum ejus (alioquin castitas per-

*Exod. 12.
1. Pet. 1.
Isa. 11.
Iob. 38.
D. Bernard.*

ibit.) Nunquid obliviscetur virgo ornamentis suis (spiritualis gratia, & puritatis) ante fascia pectoralis suæ? mox enim ut obliviscitur, virginitas perit.

Eja ergo hanc virtutem amemus. Incorruptio facit esse proximum Deo. In Cant. Propera, amica mea. Alij. proxima mea. In smaragdo (virginitatis, incorruptionisque simbolo, juxta Pietrium) erat insculpta Tribus Levi. Sic Hieron. & Abulens. Levi, ex D. Gregorio interpretatur, assumptus. Ex Orig. Is, qui indesinenter assistit Deo, voluntati ejus ministrans. Ex Ambrosio, meus. Omnis ponderatio non est digna continentis anima.

Isa. 5.

Sap. 6.

Cant. 2.

Exod. 28.

Pier. 1. 41.

Razias (Heb. Sanctus Domino) multis temporibus continentia propositum tenuit, & corpus, & animam tradere contentus pro perseverantia. O quam pauci hodie post Filium, & Matrem Virginem, hanc habent perseverantiam!

Tu possedisti renes meos. Beati, qui id dicere possunt: Tu perpetuo jure renes meos possedisti, sed pleriq; illud magis dicere possunt: Quoniã lumbi mei impleti sunt illusionibus, & non est sanitas in carne mea: aut, nihil est sanum in carne mea. Sunt Eunuchi, qui seipos castraverunt propter regnum calorum. Beati.

Greg. hom. 22.

in Evang.

Orig.

Eccli. 26.

2. Mach. 14.

Psal. 138.

Psal. 37.

Hebr.

Math. 19.

De abnegatione propria voluntatis.

PUNCTUM CXVII.

Objectum abnegationis cujuscunq; hominis, est ipsemet homo. *Abneget semetipsum.* Homo duplici parte constat, corpore, & anima: hætenus de abnegatione corporis, & ad ipsum spectantium, sensuum scilicet, passionum, amoris proprii, &c. nunc de abnegatione animæ, & potentiarum ejus. De abnegatione propriæ voluntatis.

Voluntatem propriam dico, ait Bern. D. Bern. ser. 3. quæ non est communis cum Deo, & hominibus, sed nostra tantum: quando,

Y 3 quod